

prima instanță: E. Cojocari
instanța de apel: N. Vascan, V.Negru, M. Anton
instanța de recurs: S. Filincova, M. Ghervas, D. Mardari,
E. Covalenco, T. Chișca-Doneva

dosarul nr.2rh-243/16

ÎNCHEIERE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Elena Covalenco
Tamara Chișca-Doneva

examinând cererea de revizuire depusă de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nichita Ion împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Boțan George cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 07 octombrie 2015, prin care recursurile declarate de către Nichita Ion, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și executorul judecătoresc Boțan Gheorghe au fost respinse și menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2015 și hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 noiembrie 2014, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

constată:

La 07 iulie 2014, Nichita Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a invocat că prin Ordonanța Judecătoriei Criuleni din 30 iulie 2010, s-a dispus încasarea din contul lui Ursu Petru în beneficiul său a sumei de 2810 euro și 660 lei, iar prin încheierea executorului judecătoresc Boțan George din 04 ianuarie 2011, a fost intentată procedura de executare a documentului executoriu

Susține că pentru executarea documentului executoriu menționat, a achitat în avans executorului judecătoresc Boțan George cheltuielile de executare în sumă de 6312,45 lei.

Menționează că prin încheierea executorului judecătoresc Boțan George nr.065-233/11 din 25 iulie 2011, i-a fost transmis în proprietate $\frac{1}{2}$ cotă-parte din imobilul aflat în proprietatea lui Ursu Petru, iar prin hotărârea Judecătoriei Centru mun.

Chișinău din 07 decembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2012 a fost anulată încheiere executorului judecătoresc.

Remarcă că prin cererea din 28 mai 2012, a solicitat executorului judecătoresc Boțan George intervenirea în vederea conexării procedurii de executare a ordonanței Judecătoriei Criuleni din 30 iulie 2010 cu cele aflate în procedura la executorul judecătoresc Sărătură Nelea, în temeiul art. 31 din Codul de executare, solicitând totodată restituirea cheltuielilor de executare achitate în avans, însă prin scrisoarea nr. 065-233/11 din 08 iunie 2012, a fost informat că, solicitarea privind conexarea procedurilor de executare a fost admisă, iar solicitarea privind restituirea cheltuielilor de executare achitate în avans a fost respinsă.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2014 a fost menținută hotărârea primei instanțe privind netemeinicia refuzului restituirii cheltuielilor de executare achitate în avans și obligarea executorului judecătoresc să-i restituie acestea cheltuieli, prin aceeași decizie fiind constatat că executorul judecătoresc Sărătură Nelea a restituit fără executare documentul executoriu lui Boțan George încă la 17 decembrie 2012.

Mai afirmă reclamantul că din 17 decembrie 2012, executorul judecătoresc Boțan George nu a întreprins nici o măsură privind executarea documentului executoriu, și nici nu l-a informat despre reluarea procedurii de executare, motiv din care a fost în imposibilitate de a interveni în mersul executării.

Prin urmare, consideră că neexecutarea documentului executoriu se datorează inacțiunilor neîntemeiate și abuzive ale executorului judecătoresc Boțan George și au ca efect încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Solicită constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a documentului executoriu și încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a prejudiciului material în sumă de 2 810 euro și 660 lei, dobânda de întârziere în sumă de 409 euro, prejudiciului moral în mărime de 70 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 septembrie 2014 a fost atras în calitate de intervenient accesoriu executorul judecătoresc George Boțan. (f.d. 45) .

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 noiembrie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatat faptul încălcării dreptului lui Ion Nichita la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Nichita Ion prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 280 lei, iar în total suma de 20 280 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2015, au fost respinse apelurile declarate de Nichita Ion și Ministerul Justiției al RM și menținută hotărârea primei instanțe.

La 05 mai 2015, Nichita Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii integrale.

La 11 mai 2015, executorul judecătoresc George Boțan, la fel, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată și depusă tardiv.

La 19 mai 2015, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primenii instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 octombrie 2015, au fost respinse recursurile declarate de Nichita Ion, Ministerul Justiției al RM și executorul judecătoresc Boțan Gheorghe și menținute decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

La 20 iulie 2016, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2015 și hotărârii Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 19 noiembrie 2014 cu dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea cererii de revizuire a invocat că decizia Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2015 și hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 19 noiembrie 2014, urmează a fi retractată în temeiul prevăzut de art. 449 lit. b), Cod de procedură civilă, în virtutea faptului că au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute anterior, și anume faptul că la data de 25 iulie 2011, executorul judecătoresc a emis încheierea privind încetarea procedurii de executare intentate în baza documentului executoriu nr. 2po-168/10 din 30 iulie 2010 emis de Judecătoria Criuleni. Încheiere de încetarea a procedurii de executare a fost supusă controlului judecătoresc și menținută prin încheierea nr. 2-5313/14 din data de 27 mai 2015 a Judecătoriai Centru, mun. Chișinău și decizia Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2015. Astfel indică că, omisiunile instanței de fond și apel rezidă în faptul că documentul executoriu nu se afla *de facto* la executare.

Menționează că încheierea nr. 2-5313/14 din data de 27 mai 2015 a Judecătoriai Centru, mun. Chișinău și decizia Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2015 a fost comunicată de către executorul judecătoresc Ungureanu Oleg prin scrisoarea înregistrată la Ministerului Justiției cu nr. 8180 din 19 aprilie 2016.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 451 CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 CPC, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 CPC și anexându-se probele ce le confirmă.

Conform art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în

instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 20 iulie 2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 07 octombrie 2015, invocând ca temei lit. b) a art. 449 CPC.

Astfel, potrivit normei invocate, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Cu alte cuvinte, norma legală (art. 449 lit. b) CPC) vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucît examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu i-au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii. Faptele noi apărute după darea hotărîrii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, însă revizuentul nu au făcut dovada faptului că în procesul examinării anterioare a pricinii a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale pentru soluționarea pricinii, inclusiv și pentru obținerea actelor prezentate ca

temei de depunere a cererii de revizuire, condiție însă care este direct impusă prin lege.

Dat fiind aceste constatări, rezultă că cele arătate de către revizuent în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. b) CPC, deoarece revizuentul în marea parte oferă împrejurări ce țin de fondul cauzei, aducând în susținere materialul probator care a fost anexat la actele cauzei, inclusiv și cele cu privire la încheierea executorului judecătoresc din 25 iulie 2011 de încetarea a procedurii de executare intentate în baza documentului executoriu nr. 2po-168/10 din 30 iulie 2010 emis de Judecătoria Criuleni (f.d. 127), respectiv a constituit obiect de studiu în cadrul judecării pricinii.

Mai mult de cât atât, după cum rezultă din actele cauzei, încheierea executorului judecătoresc din 25 iulie 2011 privind transmiterea bunurilor debitorului Ursu Petru în proprietatea creditorului Nichita Ion în scopul executării documentului executoriu nr. 2po-168/10 din 30 iulie 2010 emis de Judecătoria Criuleni, a fost anulată prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07 decembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2012.

Față de cele precizate în capitolul anterior este absolut evident că documentul executoriu menționat nu a fost executat, respectiv în aceste condiții încheierea privind încetarea procedurii de executare, invocată de revizuent, nu poate produce efecte juridice. Or, cum a fost remarcat în decizia Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2014, actele subsecvente emise în cadrul aceleiași procedurii de executare se consideră ca fiind neefectuate.

De altfel, este cert și faptul că după emiterea la 25 iulie 2011 a încheierii de încetarea a procedurii de executare intentate în baza documentului executoriu nr. 2po-168/10 din 30 iulie 2010 emis de Judecătoria Criuleni, executorul judecătoresc a efectuat acțiuni de executare și anume, a transmis documentul executoriu în discuție spre conexare cu alte dosare de executare în care Ursu Petru are calitate de debitor.

Iar prin dispoziția Camerei teritoriale a executorilor judecătorești Centru nr. 16 din 05 iunie 2016 s-a dispus efectuarea unei singure executări a documentelor executorii în care Ursu Petru are calitate de debitor.

Așadar, este evident că circumstanțele descrise de către revizuent nu constituie circumstanțe nou-descoperite ce ar putea fi definite ca totalitatea de fapte juridice, care ar duce la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, or acestea nu au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, neavând o putere decisivă pentru răsturnarea hotărârii revizuirea a cărei se solicită.

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuentul Ministerul Justiției al RM în cererea de revizuire nu a invocat nici un temei, care s-ar încadra în prevederile art. 449 CPC, în baza căruia se poate solicita revizuirea hotărârii.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o

violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*).

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 07 octombrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nichita Ion împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Boțan George cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Elena Covalenco

Tamara Chișca-Doneva